30 Νοεμβρίου 1939

Εισβολή στη Φινλανδία

Από τα βάθη των αιώνων, απ' όταν υπήρχαν Σουηδοί και Ρώσοι, η γη της Φινλανδίας ήταν το έπαθλο του ανταγωνισμού τους. Οι Φιλανδοί είχαν, πάντα, τον σεβασμό των κατακτητών τους. Όχι, όμως, και την ελευθερία τους. Επιτέλους, στα 1809, η ζυγαριά έγειρε υπέρ των Ρώσων και η Φινλανδία μετατράπηκε σε ρωσική επαρχία με Ρώσο γενικό διοικητή. Κατάφερε να διατηρήσει αυτονομία και να προοδεύσει ως το 1899, οπότε έπεσε θύμα του πανσλαβισμού και της άγριας καταστολής. Η κατάσταση αυτή κράτησε ως το 1917. Με τη ρωσική επανάσταση, η Φινλανδία κατάκτησε την ανεξαρτησία της κι έγινε δημοκρατία. Οι επόμενες δυο δεκαετίες ήταν για τους Φιλανδούς περίοδος ειρηνικής δημιουργίας και ανάπτυξης.

Τα πρώτα σύννεφα στον ορίζοντά της φάνηκαν όταν, στις 22 Αυγούστου του 1939, η Σοβιετική Ένωση υπέγραψε συμφωνία με τη χιτλερική Γερμανία. Κι όταν ο διαμελισμός της Πολωνίας συμπληρώθηκε (*βλ.1.9.1939*), οι Φιλανδοί έπαψαν να έχουν αυταπάτες. Άλλωστε, η Πολωνία ήταν το δεύτερο έπαθλο του ρωσοσουηδικού ανταγωνισμού ανά τους αιώνες. Και όχι μόνον αυτού.

Καθώς στην Ευρώπη μια καταθλιπτική ηρεμία άρχισε να επικρατεί μετά την κατάπαυση του πυρός στην Πολωνία, η Σοβιετική Ένωση κήρυξε τον πόλεμο εναντίον της Φινλανδίας. Η εισβολή ξεκίνησε στις 30 Νοεμβρίου του 1939. Σε λιγότερο από τρεισήμισι μήνες, όλα είχαν τελειώσει. Στις 12 Μαρτίου του 1940, υπογράφηκε η συνθήκη της Μόσχας. Την ισχύ της ανέστειλε η γερμανική εισβολή στη Σοβιετική Ένωση (*βλ. 22.6.1941*) αλλά μόνο για πέντε χρόνια. Από το 1945, μπήκε σε εφαρμογή. Σύμφωνα με τους όρους της, ο ισθμός της Καρελίας, το Βιιπούρι και το λιμάνι Λατόνγκαν προσαρτήθηκαν στη Σοβιετική Ένωση.

1700: Σουηδικός στρατός 8.000 υπό τον βασιλιά Κάρολο ΙΒ' νικά δύναμη τουλάχιστον 50.000 Ρώσων στη μάχη της Νάρβα. Τουλάχιστον 10.000 Ρώσοι πεθαίνουν. Οι απώλειες για τους Σουηδούς ήταν 600 άνδρες. Ο Κάρολος ΙΒ' πεθαίνει αυτή την μέρα το 1718 κατά την εισβολή στη Νορβηγία και έκτοτε θεωρείται σύμβολο του θάρρους που διαθέτει ο στρατός της χώρας. Είχε γεννηθεί το 1682.

1853: Στον Κριμαϊκό πόλεμο, κατά την μάχη της Σινώπης, ο ρωσικός στόλος καταστρέφει τον τουρκικό.

1874: Γεννιέται ο σερ Ουίνστον Τσόρτσιλ. Ήταν πρωθυπουργός της Βρετανίας τις περιόδους 1940 - 1945 και 1951 - 1955.

1940: Καθώς συνεχίζεται η ελληνική αντεπίθεση στο αλβανικό μέτωπο, οι Έλληνες μπαίνουν στο Πόγραδετς.

1964: Σε εκδήλωση για την επέτειο της ανατίναξης της γέφυρας του Γοργοπόταμου από την αντίσταση, έκρηξη σκοτώνει 13 και τραυματίζει 45, αριστερούς στην πλειοψηφία τους. Η αστυνομία την απέδωσε σε παλιά νάρκη. Η Αριστερά σε δράση παρακρατικών της Δεξιάς.

1966: Τα νησιά Μπαρμπάντος ανεξαρτητοποιούνται μέσα στα πλαίσια της Βρετανικής Κοινοπολιτείας.

1995: Ο Μπιλ Κλίντον γίνεται ο πρώτος πρόεδρος των ΗΠΑ που επισκέπτεται τη Βόρεια Ιρλανδία. Οι Προτεστάντες και οι Ρωμαιοκαθολικοί τον δέχτηκαν σαν ήρωα και εκείνος δήλωσε: «Ήρθε ο καιρός να θριαμβεύσουν οι ειρηνοποιοί στη Βόρεια Ιρλανδία».

2009: Για πρώτη φορά στα ελληνικά χρονικά, πρωθυπουργός συγχαίρει νεοεκλεγέντα αρχηγό της αξιωματικής αντιπολίτευσης και τον καλεί στο πρωθυπουργικό μέγαρο για να συζητήσουν: Ο Γεώργιος Παπανδρέου τον Αντώνη Σαμαρά, την επομένη της νίκης του στις εσωκομματικές εκλογές της ΝΔ.

Η 30ή Νοεμβρίου στον πολιτισμό

30 Νοεμβρίου 1900

Πεθαίνει ο Άγγλος συγγραφέας Όσκαρ Ουάιλντ

Γεννήθηκε στις 15 Οκτωβρίου του 1856. Τα πρώτα του ποιήματα δημοσιεύτηκαν το 1881. Έγραψε σημαντικά δοκίμια, άρθρα, διηγήματα, ενώ μεγάλη αίσθηση προκάλεσε το «Ντε Προφούντις» («Εκ βαθέων»). Το μοναδικό του μυθιστόρημα («Πορτρέτο του Ντόριαν Γκρέι», 1890) λίγο πολύ απεικονίζει τη ζωή του. Ακολούθησαν πολλές θεατρικές επιτυχίες: «Φλωρεντινή Τραγωδία», «Μια Ασήμαντη Γυναίκα» (1893), «Σαλώμη» (1894), «Ο Ιδανικός Σύζυγος» (1895) και «Η Σημασία να λέγεσαι Ερνέστος» (1895).

Κυρίως, λοιδορούσε την εγγλέζικη αριστοκρατία που ζούσε χωμένη στον φαρισαϊσμό, την υποκρισία και την βικτοριανή ηθικολογία. Του έστησαν παγίδα, την οποία δεν είχε την ψυχραιμία να αποφύγει: Ο πατέρας του ερωμένου του, λόρδος Άλφρεντ Ντάγκλας, τον αποκάλεσε δημόσια κίναιδο. Ο Ουάιλντ έκανε το λάθος να τον μηνύσει. Ο λόρδος αθωώθηκε. Αυτό, σήμαινε ότι όντως ο ποιητής «ήταν κίναιδος». Τον κάθισαν στο σκαμνί. Διασύρθηκε και καταδικάστηκε σε φυλάκιση δύο ετών. Αποφυλακίστηκε το 1897 και πήγε στη Γαλλία. Πέθανε εκεί στις 30 Νοεμβρίου του 1900. Ήταν 44 χρόνων.

1667: Γεννιέται στο Δουβλίνο ο πνευματώδης λογοτέχνης Τζόναθαν Σουίφτ, συγγραφέας του έργου «Τα ταξίδια του Γκιούλιβερ». Πέθανε το 1745.

1835: Γεννιέται ο συγγραφέας και χιουμορίστας Μαρκ Τουέιν (Σάμιουελ Λάνγκχορν Κλέμενς). Έγινε διάσημος με τα έργα του «Οι περιπέτειες του Τομ Σόγιερ» και «Οι περιπέτειες του Χόκλμπερι Φιν». Πέθανε το 1910.

1872: Γίνεται στο Πάρτικ της Γλασκόβης ο πρώτος διεθνής αγώνας ποδοσφαίρου μεταξύ των ομάδων της Σκοτίας και της Αγγλίας. Έληξε 0-0.

1964: Εκτοξεύεται το μη επανδρωμένο σοβιετικό διαστημόπλοιο «Ζοντ 2» με προορισμό τον Άρη. Τον Μάιο του 1965, χάθηκε κάθε επαφή μαζί του.

1986: Πεθαίνει ο Αμερικανός ηθοποιός Κάρι Γκραντ. Ανάμεσα στις ταινίες του είναι «Η ιστορία της Φιλαδέλφειας», «Στη σκιά των 4 γιγάντων» και το «Αρσενικό και παλιά δαντέλα». Συνεργάστηκε με τον Άλφρεντ Χίτσκοκ στις ταινίες «Βόρεια και Βορειοδυτικά» και «Αδιάκριτος».